

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/7745-3

8.februar 2023

STATSBUDSJETTET 2024 – OPPDRAGSBREV TIL INNOVASJON NORGE

Innhold

1. Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2024	1
2. Mål for Innovasjon Norge	3
3. Departementets prioriteringer for 2024.....	3
4. Nærmere om de enkelte postene og ordningene	9
5. Administrative fellesføringer fra departementene.....	25

1. Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2024

Nærings- og fiskeridepartementet viser til budsjettforslag for 2024 i Prop. 1 S (2023–2024), Innst. 8 S og Innst. 5 S (2023–2024) og Stortingets budsjettvedtak av 15. og 20. desember 2023. Departementet meddeler med dette de mål, prioriteringer og resultatkrav som gjelder for departementets oppdrag til Innovasjon Norge i 2024.

Brevet gir også enkelte føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse dette året. Vedlagte rapporteringskalender gir en oversikt over tidspunkt for rapporteringer og hva de skal inneholde.

For 2024 er bevilgningene til Innovasjon Norge over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett fordelt som følger:

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Kristina Wifstad
22 24 68 23

(i 1 000 kr)

Kap. 2421	Innovasjon Norge, tilskuddsposter	Beløp
Post 50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 105 800
Post 70	Basiskostnader	176 336
Post 71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	126 320
Post 74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	574 429
Post 75	Grønn plattform, <i>kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	245 795
Post 76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	415 900
	Sum kap. 2421, Tilskuddsposter	2 644 580

Kap. 2421	Innovasjon Norge, 90-poster	Beløp
Post 90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	64 400 000
	Sum kap. 2421, 90-poster	64 400 000

Kap. 5325	Innovasjon Norge	Beløp
Post 70	Låneprovisjoner	72 000
Post 90	Avdrag på utestående fordringer	63 000 000
Post 92	Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag	30 500
	Sum kap. 5325	63 102 500

Kap. 5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	Beløp
Post 80	Renter på lån fra statskassen	605 000
Post 81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	22 000
Post 82	Låneordning for pakkereisearrangører – renter	2 600
Post 85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	440 000
	Sum kap. 5625	1 069 600

Tilsagnsfullmakter for 2024	Beløp
Tilsagnsfullmakter for 2024 i henhold til romertallsvedtak	
Kap. 2421 post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger, knyttet til innovasjonskontrakter	1 200 000
Kap. 2421 post 71 Innovative næringsmiljøer	155 000
Kap. 2421 post 75 Grønn plattform	345 000
Kap. 2421 post 76 Miljøteknologi	655 000

Låne- og garantirammer for 2024	Beløp
Landsdekkende innovasjonslån , <i>herav 900 mill. kroner til Grønne vekstlån og 400 mill. til Låneordning for bygging av miljøvennlige skip</i>	3 000 000
Lavrisikolåneordningen (i henhold til romertallsvedtak)	3 500 000
Landsdekkende garantier (i henhold til romertallsvedtak)	160 000

Administrasjons- og gjennomføringskostnader

For alle som tillegger Innovasjon Norge oppdrag, gjelder prinsippet om at det er den enkelte oppdragsgiver som skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadene for sine oppdrag, med unntak for aktiviteter som skal være selvfinansierende. Disse kostnadene skal dekkes innenfor bevilgningen på den aktuelle posten. Innovasjon Norges basiskostnader dekkes av bevilgningen over Nærings- og fiskeri-departementets budsjett, kap. 2421, post 70. Selskapets låne-, garanti- og fondsordninger skal hver for seg være selvfinansierende og dekke sine totale administrasjons- og gjennomføringskostnader.

2. Mål for Innovasjon Norge

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere. Målstrukturen skal ligge til grunn for alle oppdrag som gis selskapet, og er overordnet øvrige føringer og styringssignaler. Dette gjelder også føringer i ulike oppdrag knyttet til satsinger på særskilte sektorer og målgrupper.

Formål og mål
<p>Formål: Innovasjon Norge skal være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.</p> <p>Hovedmål: Innovasjon Norge skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Flere gode gründere2. Flere vekstkraftige bedrifter3. Flere innovative næringsmiljøer

Innovasjon Norge ivaretar også funksjonen som Norges offisielle eksportfremmeorganisasjon.

3. Departementets prioriteringer for 2024

Målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, noe som innebærer at all næringsvirksomhet må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig, og ikke gå ut over jordens tåleevne. Regjeringen har høye ambisjoner og vil føre en aktiv næringspolitikk der private bedrifter og det offentlige spiller på lag for å akselerere det grønne skiftet. I næringspolitikken vil vi bidra til grønn omstilling i næringslivet for å nå målet om å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030. Vi vil øke investeringene på fastlandet, inkludere flere i arbeidslivet, skape flere lønnsomme og innovative jobber over hele landet og øke eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent innen 2030.

I fiskeri- og havpolitikken vil vi sikre nasjonal råderett over fiskeressursene, og forvalte dem til det beste for dagens og framtidige generasjoner. Norge skal være den ledende havbruksnasjonen og utvikle nye næringer, satse på grønn skipsfart, sikkerhet, miljøvennlig utvikling av havner og farleder. Departementets underliggende og tilknyttede virksomheter forventes å bidra aktivt for å nå disse målene.

I 2024 skal Innovasjon Norge prioritere følgende:

- Mobilisere gode prosjekter som bidrar til grønn omstilling eller svarer til andre viktige formål, blant annet relatert til områdene som er pekt ut i regjeringens Veikart for et Grønt industriløft. Det er et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen.
- Fortsette å bidra i arbeidet med videre utvikling av det næringsrettede virkemiddelapparatet, herunder grønn rapportering, i samarbeid med de andre virkemiddelaktørene.
- Styrke innsatsen for et mer brukervennlig tilbud til kundene.
- Arbeidet med eksport og internasjonalisering, herunder oppfølging av oppdrag gjennom eksportreformen Hele Norge eksporterer
- Etableringen av det nye innovasjonstilskuddet rettet mot bedrifter med større batteriprojekter som tar sikte på å bli en del av en europeisk batteriverdikjede gjennom assosiert deltakelse i IPCEI EuBatIn.
- Følge opp arbeidet med videreutvikling av Grønn plattform i samarbeid med Siva, Norges forskningsråd og Enova, og bistå i prosessen med evaluering av ordningen. Ordningen retter seg mot grønne prosjekter innenfor alle tematiske områder, herunder grønn industri inkludert skog- og treforedling, havvind, grønn skipsfart og omstilling i verftene.
- Styrke innsatsen og koordinere det tverrgående arbeidet innenfor sirkulærøkonomi med utgangspunkt i virkemiddelaktørenes samarbeidsavtale om grønn vekst.
- Følge opp Horisont Europa-arbeidet i samarbeid med Norges forskningsråd.
- Følge opp arbeid med muligheter under InvestEU, COSME og IPCEI (Important Projects of Common European Interest), samt følge opp utnyttelse av lånerammer og utnyttelse av eventuelle nye muligheter for risikodeling under Horisont Europa/InvestEU.
- Arbeidet med å styrke innsatsen for oppstartselskaper på inntil 70 mill. kroner. Styrkingen skal bidra til grønn omstilling.
- Posisjonere norsk næringsliv inn mot markedsmuligheter som oppstår gjennom Europas grønne giv
- Oppfølging av industripartnerskap med prioriterte land.
- Styrke innsatsen for utvikling i norsk reiselivsnæring, som en del av reiselivsoppdraget.
- Videreføre et styrket samarbeid mellom Invest in Norway og Siva, for å støtte opp under Sivas nye oppgave som pådriver for tilrettelegging av industritomter.
- Aktiviteter som gir størst mulig effekt for næringslivet og videreutvikling av arbeidet med å bedre dokumentasjonen av måloppnåelse.
- Videreføre rollen som lyttepost og innovasjonspolitisk rådgiver for eiere og oppdragsgivere.

Grønn omstilling og sirkulærøkonomi

Grønn omstilling og en mer effektiv og sirkulær økonomi med økt gjenbruk kan bidra til framvekst av ny industri, opprettelse av nye arbeidsplasser og redusert press på naturressursene våre. Det grønne skiftet og annen omstilling av norsk økonomi vil kreve store investeringer. Regjeringens mål er å mobilisere mest mulig privat kapital. Staten skal være en pådriver og en aktiv tilrettelegger for nye, lønnsomme næringer og bedrifter, og for verdiskapende eksport.

Regjeringen vil dimensjonere virkemiddelapparatet og stille opp med målrettet risikoavlastning for å kunne møte det økende behovet for garantier og lån til grønne industriprosjekter til gode, bedriftsøkonomisk lønnsomme prosjekter innenfor de ni satsingsområdene i grønt industriløft. Dette kan omfatte ulike varianter av lån, garantier og egenkapital. Innovasjon Norges virkemidler vil være sentrale i dette arbeidet.

Innovasjon Norge skal i 2024 prioritere å utløse lønnsomme prosjekter som bidrar til økt eksport og grønn omstilling, bl.a. relatert til områdene som er pekt ut i regjeringens veikart for et grønt industriløft. Det er et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030 og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. Prosjektene skal også støtte opp om målet om å øke eksport fra fastlandet med 50 pst innen 2030.

Nærings- og fiskeridepartementet forventer at Innovasjon Norge har stor oppmerksomhet om klima og miljø, herunder miljøteknologi, og bærekraftige løsninger. I tilfeller der to prosjekter er like gode, bør prosjektet som er mest bærekraftig med hensyn til effekter på klima, miljø og samfunn, prioriteres.

I forbindelse med budsjettforliket for 2024 ba Stortinget regjeringen om å innrette det næringsrettede virkemiddelapparatet slik at prosjekter som får støtte skal være i tråd med Parisavtalen. Departementet vil ha en dialog med de berørte virkemiddelaktørene om denne føringen, og vil deretter komme tilbake til aktørene med en nærmere presisering av hvordan dette skal følges opp.

Distriktsmandatet

Innovasjon Norge har en viktig rolle i å legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i regioner og distrikter. I denne rollen inngår Innovasjon Norges innsats med å bidra i utviklingen og gjennomføringen av regionale planer og strategier, og fremme regional næringsutvikling i strategisk samhandling med fylkeskommunene. Departementet ber Innovasjon Norge vektlegge innsatsen for næringslivet i distriktene utfra både regionale og nasjonale oppdrag som gis selskapet.

Videreutvikling av det næringsrettede virkemiddelapparatet

Innovasjon Norge skal i samarbeid med andre relevante aktører fortsette å bidra i videreutviklingen av det næringsrettede virkemiddelapparatet gjennom reformen «Virkemiddelapparatet 2.0». Regjeringen har fastsatt følgende ambisjoner for arbeidet:

- Det skal være én vei inn for brukerne gjennom mer helhetlige brukerreiser på tvers av det næringsrettede virkemiddelapparatet.
- Virkemiddelapparatet skal utløse mer verdiskapende næringsutvikling i hele landet gjennom økt koordinering og samarbeid på tvers.
- Virkemiddelapparatet skal koordinere sin innsats for grønn omstilling og for å legge til rette for grønne industrietableringer.

Innen sommeren 2025 skal brukerne oppleve virkemiddelapparatet som helhetlig og samlet. Hver enkelt virkemiddelaktør skal fortsatt være spesialisert på sitt felt, men virkemidlene deres skal henge sammen i møte med brukerne. Samlet skal virkemiddelaktørene tilby støtte til bedrifter gjennom hele utviklingsløpet «fra vugge til enhjørning». Det skal ikke være unødig overlapp mellom virkemidlene. Som ledd i arbeidet med Virkemiddelapparatet 2.0 skal Innovasjon Norge forenkle og tilpasse sine egne tjenester for å gjøre møtet med virkemiddelapparatet mindre ressurskrevende for brukerne. Forenklingsarbeidet hos den enkelte aktør skal ses i sammenheng med utviklingen hos andre aktører i virkemiddelapparatet.

Brukervennlighet

Innovasjon Norge skal i samarbeid med andre relevante aktører videreføre innsatsen rettet mot å bedre brukervennligheten i virkemiddelapparatet. Arbeidet skal bidra til å nå regjeringens overordnede ambisjoner for Virkemiddelapparatet 2.0.

Basert på anbefalingene fra den brukernære gjennomgangen av virkemiddelapparatet har DOGA, Eksfin, Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva bl.a. foreslått følgende oppfølgingstiltak for å øke brukervennligheten i apparatet:

- Videreutvikle den felles digitale inngangen «Én vei inn» til virkemiddelapparatet.
- Skape en felles henvisningskultur mellom virkemiddelaktørene.
- Etablere klarspråk og et felles begrepsapparat, herunder prinsipper for brukeropplevelser, på tvers av virkemiddelaktørene.

Departementet ber aktørene om å iverksette tiltakene i henhold til aktørenes forslag til oppfølgingsplan, jf. innspill fra aktørene datert 12. mai 2023. Oppfølgingstiltakene bør ses i sammenheng med andre pågående initiativer knyttet til brukervennlighet, forenkling og samarbeid på tvers i virkemiddelapparatet. I utviklingen av en felles henvisningskultur bør det også ses hen til arbeidet med en felles samhandlingsmodell for store prosjekter i virkemiddelapparatet, jf. omtale under.

Departementet ber aktørene om å levere et felles forslag til rapporteringskrav for arbeidet med brukervennlighet. Rapporteringsforslaget bør ta utgangspunkt i hvor ressurskrevende det er for brukerne å finne frem i virkemiddelapparatet. Det bør etableres en nullpunktsmåling for rapporteringen. Kundeundersøkelsen i områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet fra 2019 bør brukes som referanse. I arbeidet bør det ses hen til brukernes samlede rapporteringsbyrde. Det bør derfor vurderes om en før- og

etterundersøkelse er tilstrekkelig for å følge opp arbeidet på en god måte. Aktørene vil bli invitert til et møte om arbeidet i løpet av januar 2024. Endelig frist for å levere forslag til rapporteringskrav fastsettes etter møtet.

Utviklingen av Én vei inn ledes av Innovasjon Norge og er omtalt ytterligere under. Departementet ber også Innovasjon Norge om å koordinere de andre overnevnte tiltakene, slik at de i størst mulig grad kan ses i sammenheng med Én vei inn. Arbeidet bør skje i tett samarbeid mellom samtlige berørte virkemiddelaktører.

Samhandling på tvers i virkemiddelapparatet

Innovasjon Norge skal videreføre arbeidet med å utforske nye samarbeidsformer på tvers i virkemiddelapparatet. Målet med arbeidet er økt effekt for brukerne. Samarbeidet skal styrke virkemiddelapparatets rolle som aktiv tilrettelegger for bedriftene, og bidra til raskere igangsetting, utvikling, innovasjon og kommersialisering av lønnsom grønn omstilling.

Departementet ber DOGA, Eksfin, Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva om å vurdere mulighetene for å etablere en ny samhandlingsmodell for prosjekter av en viss størrelse og kompleksitet, f.eks. inspirert av Grønn plattform, Pilot-E og Pilot-T. Målet med en slik samarbeidsmodell er at brukerne skal oppleve virkemiddelapparatet som mer helhetlig og enklere å forholde seg til. Vurderingen skal utarbeides i samarbeid mellom aktørene, men departementet ber Eksfin om å koordinere arbeidet. En vurdering av hvordan en slik modell best kan realiseres skal leveres til departementet innen 15. mars 2024. Aktørene vil bli invitert til et møte om dette arbeidet i løpet av januar 2024. Departementet ber også aktørene om å levere et felles satsingsforslag til statsbudsjettet for 2026 innen 1. november 2024. Aktørene vil også bli invitert til et møte om felles satsingsforslag i løpet av første kvartal 2024, blant annet for å avklare koordineringsansvar i virkemiddelapparatet.

Én vei inn bør suppleres med en felles løsning for å dele kundeinformasjon mellom aktørene i virkemiddelapparatet. Dette vil gjøre det enklere å henvise videre og gi god oppfølging gjennom hele brukerreisen. Løsningen kan gjerne bygge videre på arbeidet med «flerbedriftsportalen». Departementet ber DOGA, Eksfin, Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva om en vurdering av om en felles løsning for deling av kundeinformasjon er mulig, og hva en slik løsning eventuelt vil kreve av ressurser og tilpasninger. Vurderingen leveres til NFD innen 1. mars 2024. Vurderingen skal utarbeides i samarbeid mellom aktørene, men Innovasjon Norge koordinerer arbeidet.

Grønn prosjektklassifisering og rapportering

Vi viser til oppdrag om grønn prosjektklassifisering og rapportering i tildelings-, tilskudds- og oppdragsbrev fra NFD i 2023 og forslag til løsning av 15. juni 2023 fra virkemiddelaktørene (IN, NFR, Siva, Eksfin, Doga, Enova og Gassnova). Virkemiddelaktørene skal i 2024 jobbe videre med oppdraget om grønn prosjektklassifisering og rapportering. Arbeidet skal dra nytte av eksisterende samarbeid for grønn vekst i virkemiddelapparatet.

Virkemiddelaktørene bes om å iverksette klassifisering av prosjekter med potensiell positiv effekt på klima og miljø iht. de seks miljøkategoriene fra 1. januar 2024 iht. forslag til løsning og etterfølgende dialog. Departementene skal involveres på hensiktsmessig måte i arbeidet

med utvikling av en veileder for grønn prosjektklassifisering og rapportering til bruk i saksbehandlingen. Virkemiddelaktørene bes om å videreutvikle løsningen for rapportering på «do no significant harm-prinsippet» iht. forslaget om en differensiert vurdering, for oppstart i 2024. Det bes videre om at også eiendomsvirksomheten i Siva omfattes av grønn prosjektklassifisering og rapportering, dvs. Sivas nye investeringer i bygg og tomter.

Det legges opp til en dynamisk utvikling av rapporteringen, med mulighet for justering etter erfaringer med bruk av systemet og generell utvikling på området. Noe økt rapportering for søkerne vil være akseptabelt, hensiktsmessig og forståelig, men virkemiddelaktørene bes om å begrense ekstra rapporteringsbyrde til et minimum.

Virkemiddelaktørene bes om å komme tilbake til NFD med en oppdatering av status og erfaring med implementering av klassifisering og rapportering iht. de seks miljøkategoriene innen 31. mai 2024. Arbeidet skal evalueres i rimelig tid etter implementering. NFD vil, i samråd med berørte departementer, komme nærmere tilbake om dette.

Ev. oppdaterte anslag for kostnader til utvikling og implementering per virkemiddelaktør, tas inn i de ordinære budsjettprosessene.

Andre aktører kan inkluderes i arbeidet dersom det er relevant. Virksomhetene skal ha tett dialog med NFD, som koordinerer med relevante departementer – herunder KLD som eier av Enova, KD som etatsstyrer av Forskningsrådet og ED som eier av Gassnova, underveis i arbeidet.

Helsenæringen og produksjon av legemidler.

Siva, Innovasjon Norge og Forskningsrådet skal sammen utrede hvordan helsenæringen i større grad kan få nytte av katapultordningen, herunder vurdere om de skal etableres et eget senter for næringen eller om det skal gjøres tilpasninger eller utvidelser i de øvrige katapultsentrene. Det skal foreslås minst ett alternativ som ikke medfører behov for økte bevilgninger til katapultordningen som helhet. Virkemiddelaktørene bes levere et forslag til Nærings- og fiskeridepartementet innen 1. februar 2024 og for øvrig arbeide videre med forslag som diskuteres i møte med Nærings- og fiskeridepartementet innen 1. mai. Sluttrapport for arbeidet leveres innen 1. juni 2024.

I samarbeid med Siva og Forskningsrådet, bes Innovasjon Norge om å etablere en nasjonal satsing innenfor legemiddelproduksjon. Satsingen gjennomføres innenfor eksisterende rammer og virkemidler. Oppdraget skal utføres i dialog og samarbeid med relevante aktører som næringsliv/bransjeorganisasjoner, helse- og omsorgssektoren og instituttsektoren. Virkemiddelaktørene skal i oppdraget også se hen til andre relevante tiltak og prosesser som vurderes å kunne være av betydning for satsingen. Det skal særskilt vurderes hvordan den nasjonale satsingen skal styrke fagmiljø også utenfor de store byene. Virkemiddelaktørene bes om å komme tilbake til Nærings- og fiskeridepartementet innen 1. mai 2024 med et forslag som diskuteres i møte med Nærings- og fiskeridepartementene. Sluttrapport for videre arbeid leveres innen 1. juni 2024.

Oppdragene bør ses i sammenheng på hensiktsmessig måte. SIVA har fått i oppdrag å ta hovedansvaret for helhetlig koordinering av oppdragene.

Automatisering og digitalisering i industrien (Industri 4.0)

Departementet har gitt Siva i oppdrag å vurdere eksisterende tilbud til prosjekter innenfor automatisering og digitalisering i industrien (Industri 4.0), og gi en anbefaling om hvordan tilbudet kan utvikles fremover. Arbeidet skal være ferdig innen 1. oktober 2024, og det skal leveres en skisse for diskusjon med departementet innen utgangen av april. Skissen skal ha en oversikt over relevante tilbud i dag og vurdering av hva som er hensiktsmessig vei videre. Vi ber Innovasjon Norge (og Forskningsrådet) samarbeide med Siva om dette oppdraget.

Samfunnsoppdrag bærekraftig fôr

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023 – 2032 lanserte regjeringen målrettede samfunnsoppdrag som et nytt virkemiddel. Innovasjon Norge skal i 2024 videreføre arbeidet med å bidra i utviklingen av samfunnsoppdraget for bærekraftig fôr, med mål om at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene fra matsystemene. Oppdraget vil bygge videre på det etablerte samarbeidet i virkemiddelapparatet. Innovasjon Norge skal bidra i arbeidet med å videreutvikle samfunnsoppdrag som virkemiddel og legge til rette for mobilisering, involvering og implementering. Dette krever god samhandling og koordinering i virkemiddelapparatet og behov for å se hele utviklingsløpet fra idé til marked og grunnleggende kunnskapsoppbygging i sammenheng. Det vises til tilsvarende føringer i oppdragsbrevet fra Landbruk- og matdepartementet.

Stortingsmelding om gründere og oppstartsbedrifter

Departementet gjør Innovasjon Norge kjent med at regjeringen skal legge frem den aller første helhetlige stortingsmeldingen om gründere og oppstartsbedrifter i 2024. Meldingen skal gi grunnlag for at Norge skal bli et av verdens beste land å starte og drive virksomhet i. I arbeidet med stortingsmeldingen vil det være behov for bidrag fra de næringsrettede virkemiddelaktørene. Departementet vil komme tilbake med behov for konkrete bidrag.

4. Nærmere om de enkelte postene og ordningene

Som ledd i oppfølgingen av områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet er det fastsatt et effektiviseringsmål på totalt 100 mill. kroner for Innovasjon Norge i perioden 2022-2024. For 2024 er resterende 50 mill. kroner realisert. Av dette er 48,225 mill. kroner reduksjon i bevilgninger fordelt på Nærings- og fiskeridepartementets budsjettposter til Innovasjon Norge og 1,775 mill. kroner reduksjon gjennom andre departementers bevilgninger. Innovasjon Norges virksomhet og organisasjon skal dimensjoneres kostnadseffektivt utfra et samlet aktivitetsnivå av oppdrag og bevilgninger, og det skal tas hensyn til aktiviteten ved regionkontorene.

For budsjettposter med stikkordet "*kan overføres*" kan midlene overføres og benyttes innen utgangen av det andre året etter at de ble bevilget. Dette innebærer at midler bevilget i 2024 må utbetales senest innen utgangen av 2026. Midler som ikke da er utbetalt, vil bli inndratt.

Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Norsk deltakelse på Expo 2025

Innovasjon Norge har fått i oppdrag å organisere og gjennomføre Norges deltakelse på verdensutstillingen Expo 2025 i Osaka, Japan. Det er besluttet at Norge deltar sammen med de andre nordiske landene i en fellesnordisk paviljong.

Formål og føringer for gjennomføringen av prosjektet er spesifisert i et eget tillegg til oppdragsbrevet.

Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak, post 70 Eksportfremmetiltak

«Hele Norge eksporterer» - Nasjonale strategiske eksportfremmesatsinger

Innovasjon Norge vil på bakgrunn av innspill fra Nasjonalt eksportråd og vedtak fra næringsministeren motta særskilte oppdrag om å gjennomføre de besluttede eksportfremmesatsingene i tett samarbeid med de øvrige næringsrettede virkemiddelaktørene og utenriktjenesten.

Så langt har Innovasjon Norge fått i oppdrag å gjennomføre satsinger innen havvind og grønnere maritim eksport.

Formål og føringer for gjennomføring av de vedtatte satsingene vil spesifiseres i egne tillegg til oppdragsbrevet.

Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

Innovasjon Norge skal prioritere bruken av midlene på posten slik at selskapet i størst mulig grad bidrar til å nå delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Posten finansierer blant annet landsdekkende etablerertilskudd, ordninger for entreprenørskap, innovasjonskontrakter og avsetning til tapsfond knyttet til landsdekkende innovasjonslån, grønne vekstlån og den landsdekkende garantiordningen. Det er for 2024 bevilget 1 105,8 mill. kroner over posten, som er en økning på 272,2 mill. kroner fra saldert budsjett 2023. Blant endringene under posten i 2024 er det satt av inntil 200 mill. kroner til et nytt innovasjonstilskudd som skal rettes mot bedrifter med større batteriprosjekter av IPCEI-karakter. Ordninger som er særlig rettet mot gründere og oppstartsbedrifter, styrkes med 70 mill. kroner i 2024. Videre er det flyttet 25 mill. kroner fra posten til kap. 900, post 21 knyttet til arbeidet med en felles digital inngang til det næringsrettede virkemiddelapparatet, Én vei inn.

Nærings- og fiskeridepartementet ber om en orientering ved starten av året om selskapets anslag på fordelingen av midler til tapsfond og tilskuddsordninger over posten for budsjettåret.

Ordningene skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS-avtalen, jf. GBER artikkel 1–9 og artikkel 17–22, 25–31, 36–49, 53 og 54.

Lån og tapsavsetninger

Rammen for nye utlån under den landsdekkende Innovasjonslåneordningen er for 2024 er satt til 3 mrd. kroner, jf. romertallsvedtak. Utlånsrammen inkluderer 900 mill. kroner til ordningen med *Grønne vekstlån* og 400 mill. kroner til låneordning for lav- og nullutslippsskip.

De tilhørende tapsavsetningene skal ha en forsvarlig størrelse i forhold til tapsrisikoen i låne- og garantiporteføljen, jf. regelverk for post 50. Innovasjon Norge bestemmer selv, innenfor de gjeldende låne- og garantirammene, hvor mye som skal benyttes til tapsavsetning for innovasjonslån og garantier. Nærings- og fiskeridepartementet vil overføre hele bevilgningen til Innovasjon Norges fondskonto i Norges Bank i begynnelsen av 2024. Innovasjon Norge må selv flytte midler mellom de to fondskontoene for tilskudd og tapsfond i henhold til valgt fordeling mellom tapsavsetninger og tilskuddsmidler fram til utgangen av 2024. Nødvendig tapsavsetning til låneordning for lav- og nullutslippsskip forutsettes dekket av tidligere bevilgede midler til tapsavsetning for denne ordningen som ikke er bundet opp i tilsagn ved utgangen av 2023. I tillegg er det bevilget nye 35 mill. kroner til tapsavsetning for ordningen over post 50 for budsjettåret 2024.

Grønne vekstlån

Inntil 900 mill. kroner av innovasjonslånerammen er forbeholdt Grønne vekstlån og vil gi mulighet for at flere og større grønne prosjekter i hele landet kan gjennomføres. Full utnyttelse av øremerkingen på 900 mill. kroner forutsetter norsk deltakelse i EUs finansprogram InvestEU og risikoavlastning mellom Innovasjon Norge og Det europeiske investeringsfondet (EIF).

EUs grønne giv representerer betydelige markedsmuligheter for norske bedrifter. Målene i Paris-avtalen krever at det utvikles og tas i bruk nye former for forretningsmodeller, teknologier, produkter og produksjonsprosesser som reduserer klimagassutslipp og ressursuttak, samtidig som resirkulering av materialer blir et framtreddende element. Grønne vekstlån skal innrettes mot prosjekter som bidrar til grønn omstilling og vekst, og særskilt for å realisere Norges forpliktelse om 55 pst. reduksjon av klimautslipp innen 2030.

Målgruppen for Grønne vekstlån er bedrifter og grønne prosjekter som erfarer manglende eller høyt priset privat finansiering. Dette vil omfatte prosjekter som har både høy teknologisk og markedsmessig risiko, og som derfor ikke oppnår tilstrekkelig finansiering i det ordinære fremmedkapitalmarkedet. Grønne vekstlån skal kunne brukes til å finansiere store prosjekter

i form av kapitalintensive industrietableringer i hele landet, til kommersialisering og spredning av innovative klimateknologier, og til bedrifter som investerer i sirkulære produksjonsprosesser. Miljømålene i EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter, tilsvarende EIFs Sustainability Portfolio Guarantee Product (SGP), skal ligge til grunn for Innovasjon Norges vurdering av investeringer og prosjekter.

Garantier

Garantier kan gis for lån fra andre kredittinstitusjoner. Garantiordningene inkluderer både en direkte garantiordning for enkeltstående garantier gitt til bedrifter og en porteføljegarantiordning gjennom Vekstgarantiordningen. Garantiene skal medvirke til gjennomføring av prosjekter som forventes å være bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme, og som bidrar til økt måloppnåelse for delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Avsetninger til tap skal dekke fremtidige erstatningsutbetalinger og garantipremier skal dekke administrasjonskostnader. Rammen for landsdekkende garantier er på 160 mill. kroner, en videreføring av nivået fra 2023.

For Vekstgarantiordningen er det gjennom tidligere samarbeidsavtale med det Europeiske Investeringsfondet (EIF) avtalt risikodeling. For å være i overensstemmelse med EIFs risikoavlastningsmekanismer har Vekstgarantiordningen fått unntak fra kravet i det statlige økonomiregelverket om simpel kausjon.

Kostnadene til forvaltningen av innovasjonslåneordningen og den landsdekkende garantiordningen skal dekkes innenfor henholdsvis rentemarginen og garantiprovisjonen.

Innovasjonstilskudd for større batteriprosjekter

Av bevilgningen settes det av inntil 200 mill. kroner årlig i fem år til et nytt innovasjonstilskudd som skal rettes inn mot bedrifter med større batteriprosjekter som tar sikte på å bli en del av en europeisk batteriverdikjede gjennom assosiert deltakelse i IPCEI EuBatIn. For innovasjonstilskuddet skal det settes høye krav til innovasjonshøyde, industriell skalerbarhet, ringvirkninger, gjennomføringsevne, forpliktende europeisk samarbeid og lavest mulig miljøpåvirkning. Tilskuddet skal for øvrig innrettes i tråd med forutsetningene i revidert statsstøtteregelverk for støtte til forskning- og innovasjonsaktiviteter. Det legges opp til at tilsagn om innovasjonstilskudd gis i 2024 og at utbetalinger vil følge prosjektenes progresjon i opptil fem år. Det gis dermed unntak fra Nærings- og fiskeridepartementets regelverk for Innovasjon Norges forvaltning av tilskudd, lån og garantier knyttet til innovasjon, prosjekter og fond (kap. 2421, post 50) datert 20.06.2016 pkt. 5.5 om tidsfrist for bortfall av tilsagn om tilskudd etter tilsagnsår pluss tre år. For at den samlede rammen for ordningen skal være 1 mrd. kroner er det gitt en tilsagnsfullmakt på inntil 800 mill. kroner knyttet til ordningen.

Innovasjonskontrakter

Ordningen skal koble leverandørbedrifter med en eller flere kundepartnere med utviklingsbehov som de ønsker å samarbeide om å løse. Kundepartneren kan enten være en privat kundebedrift eller en offentlig virksomhet. Ordningen gjelder også offentlige anskaffelsesprosesser, der dette bidrar til målet om økt verdiskaping.

Innovasjonspartnerskap er et eksempel på en innovativ anskaffelsesprosedyre som anvendes under ordningen, men også andre prosedyrer er aktuelle.

Offentlige innkjøp kan innrettes slik at de i større grad resulterer i innovative løsninger, og slik bidra til økt verdiskaping og velferd på flere måter. Innovasjon Norge bør, der det er hensiktsmessig og samfunnsøkonomisk lønnsomt, medvirke til at offentlig etterspørsel kanaliseres til markedet på en effektiv måte, bl.a. i oppfølgingen av ordningen med Innovasjonskontrakter.

Departementet forutsetter at en nødvendig del av bevilgningen benyttes til å dekke tilsagn fra tidligere år som ikke var utbetalt innen utgangen av 2023. Tilsagnsfullmakten på 400 mill. kroner under ordningen videreføres i 2024. Tilsagnsfullmakten angir det maksimumsbeløpet som Innovasjon Norge til enhver tid kan ha stående som tilsagn uten dekning i tildelte bevilgninger. Innovasjon Norge må dekke inn det som er benyttet av tilsagnsfullmakten de enkelte år, gjennom bevilgningene de etterfølgende år.

Gründere og oppstartsselskaper

Innovasjon Norge skal stimulere gründere og oppstartsbedrifter til å utnytte sine muligheter for vekst. Dette ved å sikre et godt finansieringstilbud, øke kompetansen til oppstartsbedrifter og bidra til videreutvikling av økosystemet for oppstart. I 2024 er Innovasjon Norges arbeid for gründere og oppstartsselskaper styrket med 70 millioner kroner. Styrkingen skal benyttes innen finansieringsordninger og kompetanse- og nettverkstjenester, og skal bidra til grønn omstilling. Vi ber Innovasjon Norge komme tilbake til departementet med et forslag på hvordan disse midlene skal benyttes i forbindelse med plan for disponering av post 50.

Som del av innsatsen mot gründere og oppstartsbedrifter skal Innovasjon Norge blant annet videreføre ordningene *Etablerertilskudd* og *Studententreprenørskap*. Gjennom arbeidet med å mobilisere og støtte gode gründerprosjekter skal Innovasjon Norge også bidra til å mobilisere kvinnelig entreprenører. Innovasjon Norge skal videre gjennom bredden av tjenester støtte opp om sosialt entreprenørskap og samfunnsinnovasjon på en slik måte at det bidrar til selskapets måloppnåelse.

Den primære målgruppen for *Etablerertilskudd* er oppstartsbedrifter som er inntil tre år gamle. Det kan unntaksvis gis støtte til eldre bedrifter når dette er i tråd med formålet for ordningen. Tildelingskriteriene skal være enkle og forutsigbare, og innrettet slik at innovative prosjekter med betydelige verdiskapingsmuligheter blir prioritert. Tildelingskriteriene skal også gjøre det mulig å identifisere bedrifter som er sammenlignbare med dem som har fått støtte, for å kunne evaluere ordningen på en god måte i ettertid.

Ordningen *Studententreprenørskap* skal fremme studentinnovasjon og entreprenørskapskultur ved norske universiteter og høyskoler. Det skal stilles krav om faglig deltakelse og forankring fra vertsinstitusjonene inn i prosjektene i prosjektperioden. Som del av ordningen kan det gis tilskudd til initiativer og prosjekter på utdanningsinstitusjonen som i særlig grad støtter oppunder og mobiliserer til ordningen.

Én vei inn til virkemiddelapparatet

Ett av de viktigste tiltakene i Virkemiddelapparatet 2.0 er «Én vei inn», som skal gi virkemiddelaktørene et felles ansikt utad. Det overordnede målet med Én vei inn er å gjøre virkemiddelapparatet enklere tilgjengelig og mer helhetlig for næringslivet. Hensikten med Én vei inn er at alle bedrifter – uavhengig av størrelse og hvor de er i utviklingsløpet – skal kunne henvende seg til ett sted for å få kontakt med virkemiddelapparatet. Én vei inn skal være en felles digital inngang hvor brukerne kan få rask avklaring og veiledning til videre kontakt med virkemiddelapparatet. Samtidig er det avgjørende at virkemiddelaktørene viderefører arbeidet med å øke brukervennligheten i møte med de som henvender seg direkte til den enkelte aktør.

Innovasjon Norges prosjektlederansvar for arbeidet videreføres i 2024. Videreutviklingen av Én vei inn skal skje i samarbeid med DOGA, Eksportfinansiering Norge, Norges forskningsråd, Siva og andre involverte virkemiddelaktører, inkludert fylkeskommunene. Departementet forventer at Innovasjon Norge har jevnlig formalisert dialog med de andre virkemiddelaktørene for å innhente innspill, dele informasjon og forankre utviklingen. Innsatsen i 2024 skal bygge på erfaringene fra arbeidet så langt og evalueringen av pilotperioden for Én vei inn. Utsatt frist for å ferdigstille beslutningsgrunnlaget for det videre arbeidet med Én vei inn er 26. januar 2024, jf. omtale i tillegg til oppdragsbrev til Innovasjon Norge datert 28. august 2023.

Det skal avholdes kvartalsvise prosjektstyringsmøter mellom departementet og Innovasjon Norge for å drøfte fremdrift og veivalg. I tillegg ber departementet om statusrapportering annen hver måned. Rapporteringen skal gi innsikt i fremdrift i lys av planer, risiko og budsjett.

Oppdraget knyttet til Én vei inn i 2024 vil bli ytterligere konkretisert i et eget tillegg til oppdragsbrev til Innovasjon Norge. Inntil 5 mill. kroner av bevilgningen over kap. 2421, post 50 kan benyttes til videreutviklingen av Én vei inn. I tillegg er det satt av 25 mill. kroner til arbeidet med Én vei inn i 2024 over kap. 900, post 21, men deler av denne bevilgningen vil bli benyttet til å dekke prosjektkostnader utenfor Innovasjon Norge. Innovasjon Norges totale kostnader knyttet til Én vei inn skal ikke overstige 30 mill. kroner i 2024. Ev. øremerkede midler til Én vei inn som er overført fra 2023 kommer i tillegg. Inntil oppdragsbrevet om Én vei inn for 2024 er oversendt skal alle veivalg avklares skriftlig med departementet.

Grønn investeringsplattform

Innovasjon Norge skal fortsette utviklingsarbeidet med grønn investeringsplattform. Hensikten er å utvikle bedre metoder for å koble prosjekter i norsk næringsliv til ulike offentlige og private kapitalkilder innenfor sektorer og tematiske teknologiområder med stort potensial for reduserte klimagassutslipp og hvor det ligger betydelige verdiskapings- og eksportpotensial. Departementet legger til grunn at resterende midler som ble avsatt til formålet i 2022 og 2023, dekker utgiftene også i 2024

Næringstiltak Svalbard

Innovasjon Norge skal fremme omstilling og vekst i næringslivet på Svalbard. Selskapets landsdekkende ordninger kan benyttes på øygruppa, og Innovasjon Norge skal arbeide for å ivareta næringslivet på Svalbard på en god måte. Oppdraget skal utføres på en måte som

understøtter de svalbardpolitiske målene. Innovasjon Norge skal synliggjøre mulighetene som finnes innenfor eksisterende virkemidler til å utnytte Svalbards potensial som testarena for bærekraftige løsninger og arktisk teknologi. Tiltaket er en oppfølging av strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard. Det øremerkes 2,3 mill. kroner til dette arbeidet i 2024.

Støtte til tjenester levert av modne klyngemiljøer til små og mellomstore bedrifter

Innovasjon Norges klyngeprogram har i over 20 år støttet etablering og utvikling av næringsklynger i Norge. Programmet har i denne perioden bidratt til utviklingen av en rekke sterke og konkurransedyktige miljøer i Norge. Mange av disse miljøene er ikke lengre en del av programmet.

Over tid har det blitt behov for økt samarbeid og økt konsolidering av flere av miljøene for at de skal kunne levere enda bedre tjenester til bedriftene. Innovasjon Norge skal i 2024 sette av inntil 10 mill. kroner til å støtte tjenester som modne klynger eller andre nettverk av bedrifter leverer til små og mellomstore bedrifter. Tjenestene skal bidra til å styrke kompetanse, forskning, innovasjon og eksport fra bedriftene i klyngene og nettverkene. En forutsetning for slik støtte vil være at miljøet som leverer tjenestene samarbeider og slår seg sammen med andre næringsmiljøer slik at ikke mange aktører leverer tjenester til samme bransje eller næring. Tiltaket har varighet i ett år.

Statistikkbanken

Departementet ber Innovasjon Norge videreføre arbeidet med oppdatering av statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler i 2024. Hyppigheten av oppdateringene bør være på samme nivå som tidligere. Departementet forutsetter at Innovasjon Norge benytter statistikkbanken som verktøy i analyser og vurderinger som utarbeides for departementet. Det forutsettes at arbeidet dekkes innenfor eksisterende rammer på kap. 2421, post 50.

Kap. 2421, post 70 Basiskostnader

Formålet med midlene er å finansiere selskapets basiskostnader i tråd med basiskostnadsmodellen, og med det bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstbedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2024 bevilget 176,3 mill. kroner over posten. Bevilgningen kommer i tillegg til bidraget til basiskostnadene fra de selvfinansierende ordningene. Bevilgningen overføres fra Nærings- og fiskeridepartementet til Innovasjon Norge i månedlige rater.

Innovasjon Norges kostnader til administrasjon og gjennomføring skal dekkes av den enkelte oppdragsgiver med unntak av selskapets basiskostnader og kostnader spesifisert i statsbudsjettet for 2024.

Basiskostnadene omfatter følgende:

- direkte personalkostnader for administrerende direktør, lederne ved regionkontorene og lederne ved utekontorene, med unntak av utekontor som er dedikert særskilte ordninger
- honorar til styret og valgkomiteen

- en grunnkapasitet til å ta imot henvendelser ved regionkontorene
- strategiarbeid og virksomhetsstyring som ikke er relatert til særskilte oppdrag
- styringsdialog med eierne
- innspill til nasjonal og regional politikktutforming
- deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan
- fysisk og digital infrastruktur knyttet til funksjoner som dekkes av basiskostnadene

Innovasjon Norges rolle som samarbeidspartner og premissleverandør for næringslivet og offentlige myndigheter

Basiskostnadene skal sette Innovasjon Norge i stand til å oppfylle rollen som en samarbeidspartner og rådgiver for næringslivet og offentlige myndigheter. Innovasjon Norge skal bidra med kunnskap og faglige innspill til nasjonale og regionale myndigheter i nærings- og innovasjonspolitiske spørsmål på bakgrunn av sitt nettverk og kunnskap om næringslivet og bedriftenes utfordringer og rammebetingelser. Denne rådgiverrollen omfatter også begrunnede forslag om nye innsatsområder for framtidig politikktutforming. Innovasjon Norge skal videre bruke sin kompetanse til å gi bedrifter i Norge og norske bedrifter i utlandet et godt og effektivt tilbud som bidrar til å oppfylle selskapenes mål.

Det er viktig at Innovasjon Norge har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å svare effektivt på henvendelser fra departementene og andre offentlige myndigheter. Innspill til nasjonal og regional politikktutforming, og innspill knyttet til deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan, skal tilfredsstille de relevante kravene i utredningsinstruksen.

Innovasjon Norge skal bidra med informasjon om og kartlegging av norske næringsinteresser, herunder eventuelle handelshindringer, i forbindelse med forhandlinger om handelsavtaler. Ovennevnte kunnskapsoverføring kan skje både på initiativ fra Innovasjon Norge og på oppdrag fra offentlige myndigheter.

Deltakelse i fylkeskommunenes regionale partnerskap

Regionkontorene skal delta i fylkeskommunenes regionale partnerskap i forbindelse med utvikling av regionale planer og strategier. Ytterligere aktivitet på disse områdene ut over dagens nivå må avklares med departementet eller dekkes av den oppdragsgiveren som ønsker en forsterket innsats.

Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Formålet med bevilgningen, er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer. For 2024 bevilges det 126,3 mill. kroner over posten. Bevilgningen skal primært finansiere klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters.

Programmet finansieres sammen med midler fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Midlene skal fordeles slik at de bidrar til størst mulig samlet måloppnåelse gjennom å stimulere til:

- mer innovative, dynamiske og internasjonalt orienterte næringsmiljøer
- mer samarbeidsorienterte bedrifter
- mer innovative og vekstkraftige regioner

Innovasjon Norge skal prioritere å få på plass et nytt klyngeprogram og en ny utlysning i 2024. Det nye programmet skal prioritere å styrke og konsolidere mindre modne klyngemiljøer. Innovasjon Norge må tilpasse programmet til revideringen av statsstøtteregelverket på området og bidra til å styrke og konsolidere klyngeinnsatsen i nye næringsklynger, i tråd med statsstøtteregelverket.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Ordningene skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS-avtalen, jf. GBER artikkel 17–20 og artikkel 25–31 og 49.

Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2024 bevilget 574,4 mill. kroner over posten.

Av midlene skal 195 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges reiselivsarbeid og bidra til delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter og delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer

Videre skal 379,4 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering, som skal bidra til å nå delmål 1 om flere gode gründere, delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter og delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer.

Reiseliv

Det overordnede målet for reiselivspolitikken er størst mulig verdiskaping, innenfor bærekraftige rammer. Innovasjon Norge skal bidra til at utviklingen i reiselivsnæringen gjenspeiles i lønnsomme og attraktive jobber i hele landet, øker de grønne investeringene, styrker eksporten, kutter klimagassutslipp og reduserer miljøavtrykk. Innovasjon Norge skal arbeide for å utvide reiselivets sesonger, slik at områder i mindre grad blir overbelastet og at det kan skapes flere helårlige arbeidsplasser i reiselivsnæringen. For å innrette virkemidlene slik at de bidrar til måloppnåelsen, er det nødvendig at Innovasjon Norge har god kontakt med næringen.

Tilrettelegging for å utvikle et bredere og mer lønnsomt reiselivstilbud er viktig for å bidra til helårsaktivitet. Innovasjon Norge skal styrke arbeidet for utvikling i reiselivsnæringen,

gjennom å tilby relevante tjenester og verktøy i tråd med det overordnede målet for reiselivspolitikken.

Innovasjon Norge skal fortsette arbeidet med strategisk markedsføring av Norge som reisemål i tråd med målet for reiselivspolitikken. Markedsføringen skal rettes mot målgrupper og markeder som antas å bidra til en bærekraftig og lønnsom utvikling over tid. Innovasjon Norge skal tilrettelegge for salg av norske reiselivsprodukter, fra hele bredden av reiselivsnæringen. Kunnskapen Innovasjon Norge får via markedsføringskanalene, skal føres tilbake til næringen, slik at den kan innrette sine produkter i henhold til etterspørselen.

For å styrke grunnlaget for gode strategiske beslutninger hos reiselivsaktører og offentlige myndigheter skal Innovasjon Norge samle, sammenstille og formidle statistikk og markedsanalyser som er relevante for reiselivsnæringen.

Innovasjon Norge skal fortsatt bidra inn i det nordiske reiselivssamarbeidet i regi av Nordisk ministerråd.

Innovasjon Norge vil ha en sentral rolle i oppfølgingen av regjeringens Veikart for reiselivsnæringen og rapporten fra strategigruppen Reiseliv 2030. Nærings- og fiskeridepartementet vil komme tilbake med en konkretisering av dette.

Reiselivsoppdraget skal innrettes på en effektiv måte og slik at det bidrar til å nå selskapets mål. Innovasjon Norges årsrapportering skal gi en oversikt over hvordan budsjettmidlene er fordelt og benyttet på ulike formål. Videre skal Innovasjon Norge beskrive sin innsats både knyttet til utviklingsarbeid og markedsarbeid, samt hvordan aktivitetene bidrar til måloppnåelsen.

Rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering

I Hurdalsplattformen er det fastsatt et mål om å øke eksporten utenom olje og gass med 50 pst innen 2030. At norske selskaper lykkes i internasjonale markeder, er svært viktig for utvikling av lønnsomme arbeidsplasser i Norge, og for å understøtte en verdiskapende og bærekraftig omstilling av norsk næringsliv, økt innovasjon og bidra til økt eksport. Det er bedriftene selv som må ha vilje og evne til å satse internasjonalt, men myndighetene kan bidra med kompetanse og ressurser for å redusere risiko og de inngangsbarrierene som bedriftene kan møte ute. Virkemiddelapparatet for eksportfremme spiller en sentral rolle i dette arbeidet, der de ulike aktørene til sammen søker å dekke eksportørens ulike behov. Det er viktig med god koordinering, klare grenseflater og tett samarbeid, både mellom virkemiddelaktørene og med norsk næringsliv.

Midlene finansierer en stor del av Innovasjon Norges internasjonale virksomhet og skal særlig dekke selskapets rådgivnings- og kompetansetjenester for å mobilisere og kvalifisere bedrifter til eksport og sikre at flere norske bedrifter lykkes med bærekraftig vekst i internasjonale markeder. Eksportoppdraget skal innrettes på en effektiv måte og slik at det bidrar til å nå selskapets mål. I årsrapporteringen skal Innovasjon Norge gi en klar oversikt over hvordan budsjettmidlene på posten er fordelt og benyttet. Videre skal Innovasjon Norge

beskrive sin innsats på de ulike områdene, og hvordan aktivitetene bidrar til måloppnåelse. Det skal videre sikres grunnlagsdata for å dokumentere effektiv drift av aktivitetene som omtales under, herunder data for leveranser av kompetanse- og rådgivningstjenester til kunder.

Merkeordningen «Made in Norway»

Som et tiltak i eksportreformen «Hele Norge eksporterer» er det besluttet at Innovasjon Norge skal etablere og drifte en ny nasjonal merkeordning – «Made in Norway». Ordningen skal gi eksportbedrifter med produksjon i Norge tilgang til et registrert merke som viser at produktet er «Made in Norway». Dette skal fremme norsk kvalitet internasjonalt og bidra til økt betalingsvillighet for norske bærekraftige løsninger, produkter og tjenester. Det øremerkes 14 mill. kroner til iverksettelse og drift av den nasjonale merkeordningen.

Ordning for eksportfremstøt

Gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer» er det etablert en tilskuddsordning hvor bedrifter kan søke om tilskudd til å gjennomføre felles eksportfremstøt, herunder felles deltakelse og utstilling på messer. Nærings- og fiskeridepartementet oppfordrer til tett dialog med bransjeorganisasjoner og andre relevante aktører i dette arbeidet.

Digital profilering av norsk næringsliv

Innovasjon Norge skal bidra til internasjonal profilering av norsk næringsliv og sørge for et digitalt fellesgode i viktige eksportmarkeder.

Industripartnerskap

Som et ledd i oppfølgingen av Veikart for grønt industriløft arbeides det med å inngå industripartnerskap mellom Norge og prioriterte markeder. Innovasjon Norge skal bidra til å understøtte og følge opp dette arbeidet.

Eksportprogrammer

Kompetanseprogrammene for eksport skal være etterspørselsdrevet og utvikles i tett dialog med næringslivet. Vi oppfordrer til tett samarbeid med andre virkemiddelaktører der det er relevant. Programmene som iverksettes, må sees i sammenheng med de strategiske eksportfremmesatsingene og andre relevante tiltak som iverksettes gjennom Hele Norge eksporterer.

Eksportrådgivning, handelsteknisk rådgivning og kompetanse

Innovasjon Norge skal yte rådgivnings- og kompetansetjenester knyttet til eksport og internasjonalisering. Selskapet skal gi innsikt og kunnskap om internasjonale markeds- og konkurranseforhold og markedsmuligheter som kan bidra til økt eksport fra norsk næringsliv.

Tilrettelegging ved delegasjonsbesøk til og fra utlandet

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet skal Innovasjon Norge bidra med faglige innspill, koordinere deltakende aktører og være ansvarlig for gjennomføringen av næringslivsprogram for Nærings- og fiskeridepartementet og ved norske statsbesøk til utlandet, når næringslivsprogram inngår som en del av disse besøkene. Det samme gjelder ved kronprinsparets, statsministerens og regjeringsmedlemmers offisielle besøk til utlandet.

Næringslivsdelegasjoner innrettes basert på felles interesser med aktørene i besøkslandet. Innovasjon Norge kan på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet få tilsvarende oppgaver ved innkommende besøk. Nærings- og fiskeridepartementet dekker inntil 50 prosent av de arrangementstekniske kostnadene ved næringslivsprogram i forbindelse med utgående besøk.

Samarbeid med utenriksstjenesten

Som viktige aktører i Team Norway er det vesentlig med et godt og utfyllende samarbeid mellom Innovasjon Norge og utenriksstasjonene i land hvor begge er til stede. Team Norway-samarbeidet er gjeldende også i land hvor Innovasjon Norge ikke er til stede. I slike tilfeller skal Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo bistå utenriksstasjonene med råd og veiledning om hvordan de best kan tilrettelegge for norsk næringsliv ved behov.

Industriell deltakelse ved forsvarsanskaffelser

Innovasjon Norge skal legge til rette for deltakelse fra norsk næringsliv ved forsvarsanskaffelser.

Enterprise Europe Network (EEN)

Innovasjon Norges rolle som kontaktpunkt for Enterprise Europe Network (EEN) videreføres i 2024. EEN skal bistå bedrifter, tjenesteytere og -mottakere til å utnytte mulighetene i det indre marked. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere norske bedrifter til å utnytte den norske deltakelsen i relevante EU-programmer.

SMB-kontaktpunkt i forbindelse med frihandelsavtalen med Storbritannia

Frihandelsavtalen mellom Norge, Island, Liechtenstein og Storbritannia trådte i kraft 1. september 2022. Avtalen har et eget SMB-kapittel som legger opp til etablering av et eget SMB-kontaktpunkt i Norge som skal samarbeide med tilsvarende kontaktpunkt i Storbritannia om å ta hensyn til SMBs spesielle behov ved gjennomføringen av avtalen og vurdere måter å øke handels- og investeringsmulighetene for SMB. Som kontaktpunkt skal IN drifte en dedikert nettside på engelsk og norsk med informasjon om frihandelsavtalen og hva den betyr for SMB. Nettsiden skal også inkludere lenker til relevante norske myndigheter samt en lenke til tilsvarende informasjon publisert av Storbritannias SMB-kontaktpunkt.

Sikkerhet for norske selskaper i utlandet

Innovasjon Norge skal, som en del av oppdraget om å gi rådgivning og formidling om forretningsmuligheter i utlandet, informere norske selskaper om viktigheten av å foreta risikovurderinger og henvise selskapene til Utenriksdepartementet for nærmere veiledning.

Immaterielle verdier

Innovasjon Norge skal bidra til økt kunnskap og bevissthet om beskyttelse og kommersiell utnyttelse av immaterielle verdier blant gründere og små og mellomstore bedrifter. Innovasjon Norge skal gjennom å tilby kompetansetjenester gjøre bedriftene i stand til å ta bedre beslutninger knyttet til immaterielle verdier i sine innovasjonsprosesser, og styrke sin konkurranseevne internasjonalt. Innovasjon Norge skal ha et godt samarbeid med Patentstyret og andre aktuelle offentlige og private aktører på området.

Invest in Norway

Invest in Norway-funksjonen skal tilrettelegge for internasjonale investeringer i Norge og posisjonere Norge som et attraktivt land for investorer og talenter. Innovasjon Norge skal samarbeide med regionale aktører og andre virkemiddelaktører i dette arbeidet. Styrket samarbeid mellom Invest in Norway og Siva, for å støtte opp under Sivas nye oppgave som pådriver for tilrettelegging av industritomter, skal videreføres i 2024. Invest in Norway skal videreføre arbeidet med å bistå til gjennomføring av store, "grønne" industriprosjekter der etablering i Norge er aktuelt og prioriterer ellers selv fokusområder innenfor områder som kan få betydelige industrielle effekter for Norge. Det videreføres en øremerking på 10 mill. kroner til Invest in Norway-funksjonen i 2024. I tillegg øremerkes 3 mill. kroner til Invest in Norway gjennom regjeringens datasenterstrategi, for å styrke arbeidet med å legge til rette for investeringer i databasert verdiskaping og datasentre i Norge. Innovasjon Norge prioriterer selv eventuelt midler til funksjonen ut over disse øremerkingene.

EU-programmer og IPCEI

Innovasjon Norge har ansvar for oppfølging av flere EU-programmer under Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområde: Horisont Europa, COSME og InvestEU. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere norsk næringsliv til å delta i disse programmene og medvirke til at norske bedrifter får uttelling. Programmene skal samspille, og Innovasjon Norge må se formål og mobilisering til programmene i sammenheng. Innovasjon Norge skal også legge til rette for synergier og samspill med relevante nasjonale virkemidler på eget ansvarsområde og med andre relevante EU-programmer under flere departementers ansvarsområder.

Mobilisering og støtte til deltakelse i Horisont Europa krever et tett og godt samarbeid mellom Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Departementet forutsetter at dette samarbeidet videreføres i 2024, både nasjonalt og i Brussel. Nærings- og fiskeridepartementet forutsetter videre at Innovasjon Norge og Forskningsrådet fortsetter arbeidet med å videreutvikle det nasjonale støtteapparatet for Horisont Europa, i tråd med forventningene og tiltakene i strategien for norsk deltakelse i Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet. Departementet forventer også at Innovasjon Norge, i samarbeid med Forskningsrådet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og øvrige relevante virkemiddelaktører med ansvar for oppfølgingen av EU-programmer Norge deltar i, bidrar til at aktørene får informasjon om og veiledning i mulighetene til å utnytte synergiene mellom Horisont Europa og andre EU-programmer.

Innovasjon Norge har rollen som koordinator for IPCEI-initiativ. Koordinatorrollen omfatter et førstelinjeansvar for å fange opp nye IPCEI-initiativ og vurdere potensialet for evt. norsk deltakelse, i samarbeid med andre berørte virkemiddelaktører. Rollen innebærer både å varsle nasjonale beslutningstakere om nye IPCEI-initiativ på et tidlig stadium og gi en første vurdering av hvilken sektormyndighet initiativet sorterer inn under og om Norge bør delta på initiativet. En slik vurdering må utarbeides i samråd med berørte virkemiddelaktører og beskrive i hvilken grad initiativet bygger opp under nasjonale prioriteringer og hvorvidt Norge har nasjonale aktører og prosjekter som kan passe inn i det enkelte initiativet.

Tidlig i programperiodene til de ulike programmene blir det å forberede det nasjonale mobiliseringsapparatet viktig, og departementet forventer at norske aktører møter et godt koordinert virkemiddelapparat.

Det settes av om lag 48 mill. kroner i 2024 til mobiliseringsmidler og arbeidet med EU-programmene InvestEU, COSME, Horisont Europa samt IPCEI. Fra 2024 er også Kunnskapsdepartementets tidligere oppdrag og andel av bevilgning knyttet til mobilisering til Horisont Europa overført til Nærings- og fiskeridepartementets oppdrag til Innovasjon Norge. Beløpet som er satt av for 2024 inkluderer eventuelle overførbare midler fra tilsvarende oppdrag fra tidligere år. Finansiering av programmet EU-rådgiver i klynge, kan også finansieres over post 71.

Nasjonalt kontaktpunkt for eierskapsgaranti

Innovasjon Norge oppnevnes som nasjonalt kontaktpunkt for vurdering og godkjenning av «eierskapsgaranti» for deltakere i enkelte utlysninger under EU programmene; Horisont Europa (HEU), Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL) og Det europeiske forsvarfondet (EDF). Det er EU-kommisjonen som vil melde inn saker til (kontaktpunkt/ respektive departement) hvor det er behov for en slik eierskapsgaranti. Omfanget av oppgaven er usikkert, men det forventes få saker. For 2024 settes det av 1 mill. kroner til oppgaven. Selskapet skal holde departementet løpende orientert om oppgavemengden, og gi departementet status over påløpte kostnader og estimat for ressursbehov fremover i forbindelse med innspill til revidert budsjett.

Gjenoppbyggingen av Ukraina

Gjenoppbyggingen av Ukraina vil kreve deltakelse fra privat sektor. Innovasjon Norge bes følge med på behovene og vurdere muligheter for norsk næringsliv i Ukraina, og gi departementet råd om eventuelle tiltak rettet mot norsk næringsliv, herunder relevant messedeltakelse.

Deler av bevilgningen på post 74 overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 75 Grønn plattform, kan nyttes under post 50, 71 og 76

Det er bevilget 245,8 mill. kroner til Grønn plattform over Innovasjon Norges budsjett i 2024. Det legges ikke opp til en ny utlysning i Grønn plattform i 2024, men virkemiddelaktørene skal fortsette samarbeidet om plattformen og de pågående prosjektene i porteføljen. Bevilgningen forutsettes benyttet til utbetalinger til de treårige prosjektene som har fått tilsagn om støtte i tidligere utlysninger. Midlene skal også dekke Innovasjon Norges administrasjons- og gjennomføringskostnader knyttet til Grønn plattform. For å sikre finansiering gjennom tre år til prosjekter som har fått tilsagn om støtte gjennom ordningen, følger en tilsagnsfullmakt på 345 mill. kroner, jf. romertallsvedtak VIII, 1.

Innovasjon Norge skal prioritere arbeidet med å videreutvikle Grønn plattform i tett samarbeid med Norges forskningsråd og SIVA. Samarbeidet omfatter også Enova.

Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter. Målgruppen er bedrifter i hele landet som skal igangsette pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor miljøteknologi. Innovasjon Norge skal ha et kompetanse-miljø innenfor miljøteknologi, bl.a. for å veilede søkere i det samlede tilbudet av virkemidler med relevans for utvikling og kommersialisering av miljøteknologi. Prosjektene skal være bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme, og bidraget fra Innovasjon Norge skal være utløsende for prosjektene.

Midlene kan også anvendes til prosjekter under Grønn plattform.

Det er for 2024 bevilget 415,9 mill. kroner over posten. En nødvendig del av bevilgningen må benyttes til å dekke tilsagn gitt innenfor rammen av tilsagnsfullmakten fra tidligere år som ikke er utbetalt innen utgangen av 2023. Det er estimert at framtidige utbetalingsforpliktelser ved utgangen av 2023 vil være om lag 850 mill. kroner.

Tilsagnsfullmakten for ordningen settes i 2024 til 655 mill. kroner i 2024, jf. romertallsvedtak VIII, 1. Med en bevilgning på 415,9 mill. kroner og en tilsagnsfullmakt på 655 mill. kroner, samt nevnte estimerte utbetalingsforpliktelser ved utgangen av 2023 på om lag 850 mill. kroner vil Innovasjon Norge kunne gi nye tilsagn for om lag 220 mill. kroner i 2024. Dersom tilsagnsfullmakten for 2023 ikke benyttes fullt ut, vil handlingsrommet for å gi pådra seg nye forpliktelser i 2024 øke tilsvarende.

Ordningen skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS avtalen, jf. GBER artikkel 1-9 og artikkel 17, 18, 22, 25, 28, 29, 31, 36, 37, 41, 47 og 49.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 90 Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning

Formålet med Innovasjon Norges låneordninger er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 1 om flere gode gründere og delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter. Bevilgningen på 64,4 mrd. kroner skal dekke Innovasjon Norges brutto innlån for låneordningene i 2024, inkludert refinansiering av tidligere opptatte innlån. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endring av budsjettet våren eller høsten 2024 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge. Innovasjon Norge skal, som tidligere, holde låneordningene regnskapsmessig atskilt og rapportere om ordningene separat. Transaksjonene utgifts- og inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 70 Låneprovisjoner

Det er bevilget 72 mill. kroner i låneprovisjoner. Provisjoner for 2023 innbetales etterskuddsvis av Innovasjon Norge til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto

nr. 7694 05 18896. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2024. Dokumentasjon på beløpsstørrelse oversendes departementet i innspill til revidert budsjett 2024. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 90 Avdrag på utestående fordringer

Det er bevilget 63 mrd. kroner til avdrag på innlån fra statskassen for 2024. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2024 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge. Netto innbetalinger, av både avdrag og renter, overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 7694 05 18896.

Kap. 5325 post 92 Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag

Det er bevilget 30,5 mill. kroner i avdrag for 2024. Innbetalte avdrag inntektsføres direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2024 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 80 Renter på lån fra statskassen

Det er bevilget 605 mill. kroner i renter på lån fra statskassen for 2024. Beregning og innbetaling av renter skal følge tidligere etablert praksis, jf. omtale under kap. 2421, post 90. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren og/eller høsten 2024 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

For innovasjonslåneordningen skal Innovasjon Norge normalt oppnå positiv rentemargin etter dekning av administrasjonskostnader. Netto rentemargin er budsjettert med 22 mill. kroner i 2024. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2024. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon i forbindelse med innspill til revidert budsjett våren 2024. Netto rentemargin skal overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 7694 05 18896.

Kap. 5625 post 82 Låneordning for pakkereisearrangører – renter

Det foreslås en rentebevilgning på 2,6 mill. kroner. Innbetalte renter inntektsføres direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren og/eller høsten 2024 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Overskytende overskudd ut over en egenkapitalandel på 10,5 pst. skal tilbakeføres til staten. For 2024 er det bevilget 440 mill. kroner over posten. Når overskudd og egenkapitalandel er avklart i Innovasjon Norges årsregnskap for 2023, skal de overskytende midlene overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 7694 05 18896. Det er lagt til grunn

at salget av Innovasjon Norges hovedkontor i Akersgata 13 i Oslo i 2023 vil øke utbyttet vesentlig i forhold til det som har vært normalt de siste årene. Netto gevinst fra salget overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2024.

5. Administrative fellesføringer fra departementene

5.1 Forutsetninger og krav

Bevilgninger som er stilt til rådighet og ordninger som forvaltes på vegne av staten, skal disponeres i samsvar med statens økonomiregelverk og i tråd med statsstøtteregelverket. Nærmere og mer detaljerte retningslinjer for disponering av midlene, omtale av mål, kriterier for måloppnåelse, tildelingskriterier og beregningsregler, oppfølging, kontroll, evaluering m.m. er gitt i regelverk for den enkelte ordning og i postomtale i Prop. 1 S.

Vedrørende administrasjons- og gjennomføringskostnader for aktivitetene vises det til bestemmelser i vedtektene og i lov om Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge har ansvar for å planlegge virksomheten i 2024 slik at de statlige bevilgningene strekker til for hele budsjetterminen. Det skal ikke foretas disposisjoner i løpet av 2024 som gjør det nødvendig å fremme forslag om tilleggsbevilgninger. Budsjettforslag som fremmes utenom fristene, kan ikke påregnes behandlet.

Eventuelle nye oppdrag skal vurderes opp mot fastsatte kriterier for god virkemiddelbruk.¹

I samsvar med Bevilgningsreglementet § 10 og lov om Riksrevisjonen § 12, tas det forbehold om adgang for departementene og Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at bevilgningene benyttes etter forutsetningene.

Bedriftsrettet støtte skal registreres i Registeret for offentlig støtte, etter gjeldende regler.

EØS-finansieringsordningene

For programperiode 2014-2021, med prosjektgjennomføring frem til og med 2024, er Innovasjon Norge p.t. tillagt oppgaver innenfor programmene Næringsutvikling og innovasjon, Fornybar energi, og Anstendig arbeid. Innovasjon Norges rolle og oppgaver er beskrevet i avtaler med Utenriksdepartementet (UD) og Financial Mechanism Office (FMO). Innovasjon Norge skal vurdere hvorvidt aktiviteter, partnerskap og resultater fra programmene kan være aktuelle i andre av selskapets programmer, Horisont Europa og i samarbeidet med Norges forskningsråd. Innovasjon Norge skal bidra i dialog med UD og FMO om utforming av relevante programmer for neste programperiode 2022-2029.

Samarbeid mellom virkemiddelaktørene

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser er det viktig med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene innenfor det norske innovasjonssystemet. Innovasjon Norge, Siva, Norges forskningsråd, Eksportfinansiering

¹ Jf. Meld. St. 22 (2011-2012) s. 116.

Norge, Patentstyret, Design og arkitektur Norge (DOGA), Investinor, Nysnø klimainvesteringer, Enova og Gassnova er alle, på hver sine måter, viktige aktører i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst i norsk næringsliv. Innovasjon Norge skal arbeide sammen med Standard Norge om å opplyse om standardiserings-prosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, og bidra til økt kunnskap og kompetanse om bruk av standarder og standardisering blant annet ved å formidle kurs om standardiseringsarbeid i Innovasjon Norges kompetansesenter. Videre bør Innovasjon Norge også ha dialog med Norsk akkreditering for å synliggjøre fordelene ved at bedrifter akkrediterer varer og tjenester.

Departementet ber virkemiddelaktørene organisere samarbeidet seg imellom på en måte som resulterer i tydelige og samkjørte virksomheter, som utøver sine respektive roller i et godt samspill, og på en slik måte at de ulike virkemidlene utfyller hverandre på en best mulig måte. Dette omfatter også samarbeid for utnytting av offentlig finansiert infrastruktur for forskning og innovasjon inkludert testområde hav. I den grad det er uklarheter om rolledelingen ber departementet om å bli orientert.

Samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Utenriksdepartementet legger føringer for samarbeidet med utenriktjenesten. Samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Norwegian Energy Partners (Norwep) legger føringer for samarbeidet med Norwep.

Innovasjon Norge er, sammen med Investinor, en viktig aktør i regjeringens arbeid med å fremme vekstkraftige bedrifter. Departementet er opptatt av at aktørene kjenner godt til hverandres tilbud, og samarbeider godt om å gjøre sine virkemidler kjent og lett tilgjengelig for næringslivet.

Det vises til midlertidig ordning omtalt i Prop. 1 S (2023–2024) for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge. Ordningen forvaltes av Eksportfinansiering Norge. Som hovedregel skal ikke Innovasjon Norge samfinansiere kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge med Eksportfinansiering Norge. I tilfeller hvor sluttfinansieringen likevel samfinansieres, skal ikke den samlede statlige risikoandelen overstige 75 pst. av lånefinansieringen. Det er viktig at Innovasjon Norge og Eksportfinansiering Norge samarbeider godt, slik at tilbudet fra staten fremstår som lett tilgjengelig og forståelig for norske bedrifter.

Innovasjon Norge skal til enhver tid ha den sektor- og markedskompetanse som er nødvendig for å nå sine mål og fremstå som en kompetent og effektiv organisasjon, og utnytte sektorkompetansen hos andre offentlige eller offentlig støttede organisasjoner.

Ansvarlig næringsliv

Det forventes at Innovasjon Norge er ledende i arbeidet med ansvarlig næringsliv og gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. Videre forventes det at Innovasjon Norge respekterer menneske- og arbeidstakerrettigheter, fremmer retten til fri fagorganisering, bidrar til å forebygge økonomisk kriminalitet og ivaretar hensynet til klima, naturmangfold og økosystemer gjennom sin virksomhet. Innovasjon Norge skal arbeide aktivt for å fremme et bærekraftig og ansvarlig næringsliv, både internt i selskapet og blant selskapets kunder gjennom rådgivning og krav. Innovasjon Norges arbeid på området skal

bidra til bærekraftig verdiskaping hos norske bedrifter, til realisering av FNs bærekraftsmål og støtte opp om Paris-avtalens mål. Som oppdragsgiver har Innovasjon Norge et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet og ivareta menneskerettigheter og klima- og miljøhensyn ved gjennomføring av anskaffelser. I årsrapporten skal Innovasjon Norge redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å ivareta disse hensynene.

Brukerbetaling

Innovasjon Norge skal som hovedregel ikke tilby brukerbetalte tjenester som er i direkte eller indirekte konkurranse med private aktører. I den grad Innovasjon Norge tilbyr slike tjenester må dette begrunnes særskilt og prisen Innovasjon Norge tar må gjenspeile de reelle kostnadene.

Kommunikasjonsarbeid

Kommunikasjonsarbeidet skal være basert på statlig kommunikasjonspolitikk. Innovasjon Norge skal bidra til en aktiv profilering i media. Innovasjon Norge skal bruke et enkelt språk. Det skal være løpende kontakt mellom kommunikasjonsseksjonen i Innovasjon Norge og departementet. Departementet skal varsles tidlig om saker som kan få stor oppmerksomhet i media. Departementet skal få mulighet til å profilere Innovasjon Norges gode resultater og saker.

Mangfold og likestilling

Departementet ber Innovasjon Norge videreføre arbeidet for at likestillings- og mangfoldsperspektivet er godt ivaretatt i drift, styring og iverksetting av programvirksomheten i Innovasjon Norge.

5.2 Administrative forhold

Innovasjon Norges saksbehandling skal både ivareta kundenes behov for raske tilbakemeldinger, og kravet om forsvarlig saksbehandling.

Unødvendig kompliserte søknadsprosesser og rapporteringskrav skal unngås.

5.3 Rapportering og evaluering

Innovasjon Norge har ansvar for at rapportering skjer i henhold til føringer i oppdragsbrevet, avklart rapporteringsformat og vedlagte rapporteringskalender som er felles for Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet, Kulturdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Energidepartementet, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Samferdselsdepartementet.

Rapporteringskalenderen gir en oversikt over de rapportene som er påkrevd i henhold til oppdragsbrevene fra departementene. Innovasjon Norge skal legge stor vekt på presis rapportering og må sørge for at fristene overholdes. Aktuelle departementer skal varsles snarest mulig dersom forventet ambisjonsnivå ikke kan overholdes.

De samlede administrasjons- og gjennomføringskostnader skal rapporteres for den enkelte ordning. Også for de selvfinansierende ordningene skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader fremgå.

Evaluering

Innovasjon Norge skal rapportere på effekter av egen virksomhet gjennom resultater fra MRS-systemet, kundeeffektundersøkelser og evalueringer. Det er viktig at Innovasjon Norge gjennomfører evalueringer av satsinger og programmer. Kravet til evalueringer er forankret i økonomireglementet (§ 16) og er en viktig del av arbeidet med å korrigere innretning, omfang mv. på tiltakene. Oppdragsgivende departement må involveres tidlig i prosessen, for å ha mulighet til å delta i utformingen av evalueringene og/eller sitte i referansegruppe. Videre må oppdragsgivende departement bli informert om hovedresultater fra evalueringene og hvordan Innovasjon Norge vurderer dem og planlegger å følge dem opp.

Vi ser fram til videre dialog med Innovasjon Norge om selskapets arbeid med å utføre oppdraget fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Med hilsen

Bent Sunde (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Kristina Wifstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Design og arkitektur Norge
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Kultur- og likestillingsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Norges forskningsråd
Patentstyret
Riksrevisjonen
Samferdselsdepartementet
Siva SF
Utenriksdepartementet

Vedlegg:
Rapporteringskalender 2024